

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3316/2542

นาย แก้ว บุตรชาติโจทก์ นาง กองศรี ผักไหมจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1754, ป.พ.พ. มาตรา 1375, ป.วิ.พ. มาตรา 248, ป.พ.พ. มาตรา 1719, ป.พ.พ. มาตรา 1748

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคหนึ่ง ที่กำหนดห้ามมิให้ฟ้องคดีมรดกเมื่อพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตายนั้น คำว่า คดีมรดกหมายความว่า คดีที่พิพาทกันระหว่างทายาทที่มีสิทธิในทรัพย์มรดกด้วยกัน ด้วยเรื่องสิทธิเรียกร้องส่วนแบ่งทรัพย์มรดก ฉะนั้นเมื่อจำเลยมิใช่ทายาทผู้มีสิทธิในทรัพย์มรดกรายนี้ และโจทก์ฟ้องคดีนี้เพื่อเรียกทรัพย์มรดกจากจำเลยผู้ครอบครองแทน กรณีมิใช่เรื่องเรียกร้องส่วนแบ่งในทรัพย์มรดกจำเลยจึงไม่อาจอ้างอายุความตามมาตรา 1754 มาตัดฟ้องโจทก์ได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์และนายลอย บุตรชาติ กับพวกอีก 3 คน เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของนางไว้อยู่ บุตรชาติ กับนายโปย บุตรชาติ จำเลยเคยเป็นภริยานายลอยแต่เลิกร้างกันมาประมาณ 6 ปี นางไว้อยู่เป็นเจ้าของที่ดินพิพาทและได้ปลูกบ้านเลขที่ 43 อาศัยอยู่ในที่ดินพิพาทตลอดมาจนกระทั่งถึงแก่กรรมเมื่อปี 2534 เมื่อประมาณปี 2520 ถึง 2521 ทางราชการสำรวจเพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) สำหรับที่ดินพิพาท ขณะนั้นจำเลยยังเป็นภริยานายลอยอาศัยอยู่ร่วมกับนางไว้อยู่ได้นำสำรวจแจ้งการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์สำหรับที่ดินพิพาทเป็นชื่อของจำเลยแทนนางไว้อยู่ เนื่องจากขณะนั้นนางไว้อยู่มีอายุมากและไม่ทราบเรื่องส่วนโจทก์และพี่น้องคนอื่น ๆ ต่างไปทำงานรับจ้างอยู่ที่อื่น ทางราชการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เลขที่ 620 ตำบลตั้งใจ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ให้แก่จำเลย หลังจากได้รับหนังสือรับรองการทำประโยชน์จำเลยนำไปมอบให้นางไว้อยู่เก็บรักษาไว้เพื่อจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงชื่อเป็นของนางไว้อยู่ แต่ยังมีได้ดำเนินการเนื่องจากต้องแบ่งแยกที่ดินส่วนที่เป็นสระน้ำสาธารณะในที่ดินพิพาทออกก่อนจนกระทั่งนางไว้อยู่ถึงแก่กรรมที่ดินพิพาทจึงเป็นมรดกได้แก่โจทก์และบุตรทุกคนของนางไว้อยู่ หลังจากนั้นนางไว้อยู่ถึงแก่กรรมโจทก์ได้ครอบครองที่ดินพิพาทตลอดมาและได้ติดต่อให้จำเลยไปจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อผู้ครอบครองที่ดินพิพาทเป็นชื่อโจทก์ แต่จำเลยเพิกเฉย ขอให้พิพากษาว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของนางไว้อยู่ให้จำเลยไปจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อผู้ครอบครองเป็นชื่อโจทก์ภายใน 7 วันนับแต่วันมีคำพิพากษาหากไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา จำเลยให้การว่า ที่ดินพิพาทมิใช่ทรัพย์มรดกของนางไว้อยู่ แต่เป็นของจำเลยโดยนางไว้อยู่ยกให้ จำเลยจึงขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นของตนเองมิใช่ของนางไว้อยู่ โจทก์ฟ้องคดีหลังจากที่นางไว้อยู่ถึงแก่กรรมเกินกว่า 1 ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า ที่ดินพิพาทเป็นของนางไว้อยู่ เมื่อนางไว้อยู่ถึงแก่กรรมที่ดินพิพาทจึงเป็นทรัพย์มรดกของนางไว้อยู่โดยมีจำเลยเป็นผู้ครอบครองแทนแต่จำเลยบอกกล่าวเปลี่ยนลักษณะแห่งการยึดถือตั้งแต่ปี 2524 (ที่ถูกเป็นปี 2534) โจทก์มาฟ้องเอาคืนซึ่งการครอบครองเกินกำหนด 1 ปี จึงหมดสิทธิฟ้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา

1375 วรรคสอง พิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ โดยผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น รับรองว่ามีเหตุอันควรอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษากลับให้จำเลยไป จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อผู้ครอบครองที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 620 ตำบลตั่งใจ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของนางไว้อยู่ บุตรชาติ เป็นชื่อ ของโจทก์ภายใน 7 วัน หากไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการจดทะเบียนจำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติตามคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ภาค 1 โดยโจทก์และ จำเลยมิได้ฎีกาโต้แย้งเป็นอย่างอื่นว่า ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกของนางไว้อยู่ บุตรชาติ โดยมีชื่อ จำเลยในหนังสือรับรองการทำประโยชน์เป็นผู้ครอบครองแทน ที่ดินพิพาทจึงตกได้แก่โจทก์ซึ่งเป็น บุตรและโจทก์เป็นผู้ครอบครองที่ดินพิพาทตลอดมา ที่จำเลยฎีกาว่า โจทก์ฟ้องคดีนี้โดยมิได้ ร้องสอดหรือโต้แย้งสิทธิของจำเลยในคดีที่จำเลยฟ้องขับไล่ นายสง่า จะ แรกรรมย์ ออกจากที่ดิน พินาทเป็นการใช้สิทธิไม่สุจริตและเอาเปรียบจำเลยนั้น เป็นฎีกาในข้อเท็จจริง เมื่อทุนทรัพย์ที่ พินาทกันขึ้นในชั้นฎีกาไม่เกิน 200,000 บาท และผู้พิพากษาที่ได้นั่งพิจารณาในศาลชั้นต้นและ ศาลอุทธรณ์มิได้รับรองว่ามีเหตุสมควรที่จะฎีกาได้ จึงต้องห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง มาตรา 248 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ คงมีปัญหาต้องวินิจฉัยตาม ฎีกาของจำเลยเพียงว่า คดีโจทก์ขาดอายุความ 1 ปี หรือไม่ เห็นว่า ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ห้ามมิให้ฟ้องคดีมรดกเมื่อ พ้นกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตาย คำว่า คดีมรดก หมายความว่า คดีที่พิพาทกันระหว่าง ทายาทที่มีสิทธิในทรัพย์สินมรดกด้วยกัน ด้วยเรื่องสิทธิเรียกร้องส่วนแบ่งทรัพย์สินมรดกนั้น ฉะนั้น เมื่อ จำเลยมิใช่ทายาทผู้มีสิทธิในทรัพย์สินมรดกรายนี้ และโจทก์ฟ้องคดีนี้เพื่อเรียกทรัพย์สินมรดกจำเลย ผู้ครอบครองแทน กรณีมิใช่เรื่องเรียกร้องส่วนแบ่งในทรัพย์สินมรดก จำเลยจึงไม่อาจอ้างอายุความ มรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 มาตัดฟ้องโจทก์ อายุความตามบัญญัติ แห่งกฎหมายดังกล่าวไม่อาจนำมาปรับใช้กับคดีนี้ได้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาให้โจทก์ชนะคดี ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

อรพินท์ เศรษฐมนิต · สมชัย สายเชื้อ · ธรรมบุญ โชคชัยพิทักษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3316/2542>